מי קוראין. לכלומר תיקנו שום סדר לישראל בשבתות משום דרכי שלום: ארבעין ימנות כו'. דאמרינן במסכת שבת [בתלו קשריה] (דף קיד.) איזהו תלמיד חכם שרגיל למוהו פרנס על הצבור כל שעולין תחתו דבר הלכה בכל מקום ואומרים: במותשין. שיש תורה אור

מי קוראין? לא, הוה בידיה אתא ושייליה לרבי יצחק נפחא א"ל "אבריהן קוראין ת"ח הממונין פרנסים על הצבור ואבריהן ת"ח הראויין למנותם פרנסים על הציבור ואבריהן בני ת"ח שאבותיהן ממונים פרנסים על הצבור ואבריהן ראשי כנסיות וכל אדם שלחו ליה בני גליל לר' חלבו מה לקרות בחומשים בבהכ"נ בציבור? לא, הוה בידיה, אתא שייליה לר' יצחק נפחא לא הוה בידיה, אתא שאיל בי מדרשא ופשטוה מהא דא"ר שמואל בר נחמני א"ר *יוחנן "ס"ת שהסר יריעה אחת אין כורין בו", ולא היא, התם מחסר במילתיה הבא לא מחסר במילתיה רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו יאין קוראין בחומשין בבית הכנסת משום כבוד צבור (ו) רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו האי ספר אפטרתא אסור למקרי ביה בשבת, מאי טעמא? דלא ניתן ליכתב, מר בר רב אשי אמר לטלטולי נמי אסור, מ"ט? דהא לא חזי למיקרי ביה, ולא היא, שרי לטלטולי ושרי למיקרי ביה *דר' יוחנן ור"ש בן לקיש מעייני בספרא דאגדתא בשבתא והא לא ניתן ליכתב ולא *כיון דלא אפשר עת לעשות לה' הפרו תורתך ה"נ כיון דלא אפשר עת לעשות לה' הפרו תורתך", בעא מיניה אביי מרבה *מהו לכתוב מגילה לתינוק לתלמד בה: תיבעי למאן דאמר תורה מגילה מגילה ניתנה תיבעי למאן דאמר תורה תחומה ניתנה תיבעי למ"ד תורה מגילה מגילה ניתנה דמגילה ניתנה כוחבין אן דילמא כיון דאידבק תיבעי למ"ד תורה תחומה ניתנה אין כוחבין אן דילמא כיון דלא אפשר, כתבינן? *א"ל יאין כותבין, ומה טעם? *לפי שאין כותבין אתיבה ואף היא עשתה טבלא של זהב שפרשת סוטה כתובה עליה *א"ר שמעון בן לקיש משום ר' ינאי באל"ף בי"ת אתיבה בשהוא כותב רואה וכותב מה שכתוב בטבלא אתיבה בשהוא כותב רואה בטבלא וכותב מה שכתוב בטבלא, מה הוא כתוב בטבלא אם שכב...אם לא שכב *הכא במאי עסקינן בסירוגין כתנאי *אין כותבין מגילה לתינוק לתלמד בה ואם דעתו להשלים מותר ר' יהודה אומר בבראשית עד דור המבול, בתורת כהנים עד ויהי ביום השמיני א"ר יוחנן משום רבי בנאה תורה מגילה מגילה ניתנה שנא' אמרתי הנה באתי במגילת ספר כתוב עלי "ר"ש בן לקיש אומר תורה תחומה ניתנה שנאמר לקום את ספר התורה הזאת" ואיבד נמי הכתיב לקוח? ההוא לבתר דאידבק ואיבד נמי הכתיב "במגילת ספר כתוב עלי"? הדוא דכל התורה כולה איקרי מגילה דכתיב ויאמר אלי מה אתה רואה ואומר אני רואה מגילה עפה" אי נמי לכדרבי לוי–דאמר רבי לוי שמנה פרשיות נאמרו ביום שהוקם בו המשכן אלו הן פרשת כהנים ופרשת לוים ופרשת טמאים ופרשת שילוח טמאים ופרשת אחרי מות ופרשת

אם שכב אם לא שכב. אם שכב לא כתיב כלל אלא אם לא שכב כתיב אלא דבתר הכי כתיב ואת כי שטיין: תורה תחומה ניתנה. תימה דכתיב (שמות כד) ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם ופרש"י כפי תומם הייתי מבראשית ועד כאן וברא לפרש דלא קאמר תחומה ניתנה אלא שכתבה עד לבסוף אלא שעל הסדר נכתבה דיש פרשיות שנאמרו תחילה לפני אותם הכתובים לפניהם ולא נכתבה עד שנאמר לו אותה שכתובה לפניה וכותב זאת אחריה ועל זה מייתי מדרבי לוי שאותם לא נאמרו על הסדר והיה יכול להיות זה מכמה מקראות דאין מוקדם ומאוחר בתורה אלא הואיל ומסכת דרבי לוי מייתי לה ור"ת גרים א"ר לוי מילתא באמצעיתא: פרשת עמודים. פי' בקונטרס ויש לגרסה ובקשה לפירושו דאמר בפ"ק דפסחים (דף ו.) שולחים בהלכות פסח קודם הפסח ל' יום שהרי נכנס עומד בפסח ראשון ומזהיר על פסח שני ולפ"ז איכא חדש וחצי כיון שנאמר בראש חדש ניסן ועוד אלא יתכן לרבי יוסי הגלילי דאמר *טעמי מרוזו של יוסף היו ולרבי יאמר דאמר למת מצוה נעמוהו ואל שביעי שלהם בערב פסח ואגלה דפרשת עמודים היינו פרשת ומזרו (ויקרא כב) דכתיב בה עומדת ארן ובגילה וכל הגרוך לעומדת מקדש וקדשיו*:

ופרשת לאחרי מות. בבראשית רבה* איכא שנאמר [פרשה מ"ד] גבי אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברם (בראשית טו) דאיכא נמ"ד אחר אחר אמוד אחר מות ד' אל אברם ואיכא נמ"ד אחר אחר מות דבו ביום היה ומנא נאמר אחר כל הפרשיות לכך תמיד מופלג: תמוהי

[ונ"ע תוס' פסחים ו.]
[ד"ה שנאמר]

מי קוראין. לכלומר תיקנו שום סדר לישראל בשבתות משום דרכי שלום: ארבעין ימנות כו'. דאמרינן במסכת שבת [בתלו קשריה] (דף קיד.) איזהו תלמיד חכם שרגיל למוהו פרנס על הצבור כל שעולין תחתו דבר הלכה בכל מקום ואומרים: במותשין. שיש תורה אור שבתבין להן תמשה תומשין כל תומש אחד שלם לעצמו וכל ספריהם היו במגילה כס"ת שלנו: מחסר במילתיה. שקורין לו ס"ת וחסר הוא: דלא ניתן ליכתב. פחות מספר אחד שלם לעצמו: ונפ"ל לא ניתן ליכתב. שום דבר: גמרא, והלכה, ואגדה, כדאמרינן לקמן אלה אתה כותב כו': כיון דלא אפשר. מלינכתב שנתמעטו הלב והתורה משתכחת: עת לעשות לה'. ואם בא עת לעשות תקנה לשם שמים הפרו דברי תורה לשעה הצריכה: ס"ג כיון דלא אפשר. שאין לכל לבור ולבור יכולים לכתוב נביאים שלם: מגילה. פרשה לבדה של תורה לו שתים: נמ"ד. לקמן בשמעתין: מגילה מגילה ניתנה. כשנאמרה פרשה למשה היה כתבה ולכסוף מ' שנה כשנגמרו כל הפרשיות חיברן בגידין וחפרן: תחומה ניתנה. לא נכתבה עד סוף מ' לאחר שנאמרו כל הפרשיות כולן והנאמרות לו בשנה ראשונה וסגיה היו סדורות לו על פה עד שנכתבו: לפי שאין כותבין. ואפ"ל נמ"ד מגילה מגילה ניתנה כיון דאידבק לאיבד: אף היא. הילני המלכה במסכת יומא (ד' נ.): פרשת סוטה. לכתוב משם פרשיות לסוטות הבאות: בטבלא"ף בי"ת. לכלומר לאחר התיבות: כשהוא כותב. כהן הכותב פרשת סוטה: כמה שכתוב. לפי הסימנים היה מכין וכותב: אם שכב. כלומר ואת כי שטיין וגו': בסירוגין. תחילה המקרא היה כתוב חיבה שלימה ולכסוף לאחר תיבות: עד ויהי ביום השמיני. שאמר גמר לוי הקרבנות: לו אמרתי. כך אמר דוד לו אמרתי כשהרעבו עלי שאול ודואג לפוסלני מלבא בקהל והועד בבית המדרש עמוני ולא עמונית כדאמרינן ביבמות (דף עז.): סגה באתי. עכשיו באתי לכלל: לכתוב עלי. מאן ניתנה התורה הוזכרתי בה ואת שמי בתוכיך כמודגש "המלאכות" (בראשית יא) בזכות דוד שמתיר לאלה מרות המואביה ועמה העמונית אמו של רחבעם כתיב הכא "המלאכות" וכתיב התם (תהלים פט) "מלאתי דוד עבדי" אלמא מגילה איקרי משום דמתחילה נכתבה מגילה בראשית והדר מגילה נח והדר מגילה אברהם והיינו דקאמר במגילת אברהם כתוב עלי: תחומה. גמורה ומסויימה ושלימה: ס"ג לכדרבי לוי. איקרי מגילה אותן מ' פרשיות שנאמרו ליום נאמרו ונכתבו ונמסרו בו ביום ונכתבו כל אחת במגילה לבדה לפי שמובדלות ורחוקות זו מזו אלא לבד ודילג פרשת כהנים שהכתובה כבר וכתב מפרשת כהנים עד פרשת שילוח שמאים וכן כולם: פרשת כהנים. אמור אל הכהנים שהלכות הכהנים כתובות בה לא יטמא, לא יקח מוס בו לא יגע ומפני שבו ביום הוזקק לעבודה הוצרכה קודמתן להודיעם: פרשת לוים. קח (נח) את הלוים דבהעלותך שבה הלכות לוים, וי"א אל הלוים תדבר ואינו כן כי מה מעיינים אלא הקמת המשכן מעשר ראשון לא נהגה עד סוף חמשים ותרבעה שנה *ועוד פרשת מעשר מיקרי: פרשת לוים. הולרכה לבו ביום שמזקקו לשיר: פרשת עמאים. ויהי אנשים וגו' משום הלכות הפסח והמשכן הוקם בחדר בניסן והוזהרה לשם פרשת שילוח טמאים וישלחו מן המחנה שבו ביום הוקבעו שלם מחנות מחנה שכינה ומחנה לויה ומחנה ישראל והוזקקו להשתלח ומתוך כך הוזקקו טמאים לישלח הואיל וגרמין שילוח ולא יוכלו ליכנס למשכן היאך יעשו פסחיהם ולרבי לוי יכולים היו ליטהר עד ט"ו ולא נזקקו לפסח שני אלא ס"ל לא יטהרו: ופרשת שילוח טמאים. וישלחו מן המחנה שבאותו היום הוקבעו הנחמות וכשנגלים הפרוכת בכל סילוק מסעות הותרו זבין ומלוכעים ליכנס לשם*: ופרשת אחרי מות. אע"פ שהיא של יום הכפורים בו ביום נאמרה כדכתיב אחרי מות ומפני שמוהו בני אהרן בשביל ביאה שלא לעורך נאמרה אותה אחרה אותה אחרה להתרו לא יבא בכל עת: ופרשת

[ע"ל ר' יוחנן]

[תמורה יד:]

יומא פט. תמורה יד:

יומא לו:

[פי' בעת מיניה עשים ולא נתן לו אלא אמר לו כי אין כותבין כלומר קבלה הוא לבני אדם לכתוב הכי. ערוך ערך לפי]

אם שמיה אם לא שמיה ל"ל מ"ד

[מס' סופרים פ"ה ס"מ]

[קדושין מו:]

[כתיבת תענית כא: מנחות לה:]

עין משפט נר מצוה

קטז א מיי' פ"ב מהל' תפלה הל' יח סמג עשין יט טוש"ע או"ח סי' קלו:
קי ב מיי' שם הל' כג סמג שם טוש"ע או"ח סי' קמג סעי' ב וטוש"ע י"ד סי' רפב סעי' ל [וכתב אלפס עוד כפי הקולא לת סמגילה ד' עכ"ל]:
קיא ג מיי' פ"ז מהל' ס"ת הל' יד סמג עשין כד טוש"ע י"ד סי' רפב סעי' ב:
קיב ד מיי' שם טוש"ע שם סעי' ג

נוש"א/מהגה
שאלות ותלמוד תקיעות לכתיבת תורה שבכתב בגזרה חלקית
מפי לקיות מתוק חומשים (כל חומש נכתב בגליון נפרד)
אם סת"ח יכיר א' ב' ספר אפלתא
מפי לכתוב מגילה לתינוק (שוכה כה. ושם) לבד מ' תורה או חומש
רבה ורב יוסף

מהגה
נסיונות לתקיעות (שם: כל הסוגיא) על הכסף שאוסר לכתוב מגילה לתינוק מאקלות על הגלא על פרשת סוטה שנראה כתובה כפרשה נפרדת

תוספות רי"ד

נוש"א/מהגה
מת' ר' יוחנן ורש לקיש אלק נכתב התורה ד' משה במדבר
ר' - מגילה מגילה ניתנה
ל' - תורה תחומה ניתנה

גליון הש"ס

גמ' ס"ת שחסר יריעה אחת. ע' מגילה דף ט ע"א תד"ה בגמרא תורה: שם משום כבוד צבור ע' מגילה ד' כד יומא דף ט ע"א סוטה דף לע ע"ב: שם מ"ל אין כותבין ומה טעם לפי שאין כותבין. כעין זה שבת דף כ"ח ע"א וש"נ:

[כדאיתא תענית כא: מנחות לה:]

שבתובים בספר הדהפטורות. מר בר רב אשי אמר אפילו לטלטולה נמי אסור דהא לא חזי למיקרי ביה ולא היא שרי למיקרי ביה ושרי לטלטולי דר' יוחנן ור"ל מעייני בספרא דאגדתא בשבתא והא לא ניתן אי אתה רשאי לכתבן בספר אלא כיון דלא אפשר עת לעשות לה' הפרו תורתך שהתורה משתכחת ואם לא יכתבו תורה שבע"פ תשתכח לגמרי הילכך מותר ליחפר ר"ח מפני תיקון שטים הבא נמי כיון דלא אפשר עת לעשות לה' וכתבינן: דרש רב יהודה בר נחמני מתורת מנינה דר"ל בתוב א' אומר כי על פי הדברים האלה וכתוב א' אומר כתב לך הדברים האלה הא כיצד אמר הקב"ה למשה כתבתי אי אתה רשאי לאמרן דגם זה עת לעשות לה' וכתבינן: דרש רב יהודה בר נחמני מתורת מנינה דר"ל בתוב א' אומר כי על פי הדברים האלה וכתוב א' אומר כתב לך הדברים האלה הא כיצד אמר הקב"ה למשה כתבתי אי אתה רשאי לאמרן שבכתב אי אתה רשאי לאמרן על פה על פה אי אתה רשאי לאמרן בכתב דבי ר' ישמעאל תנא כתוב לך את הדברים האלה אלה אתה כותב ואי אתה כותב הלכות פי' אכל משום עת לעשות לה' התירו חכמים לכתוב ובוה סמך ר' שכתב המשנה ואחריו כתבו